

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2015CC593 a, b en c
Zaaknummer Klachtencommissie 2011T347 (1) en (3) en (4)

datum uitspraak 04/02/2016

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

te voldoen door:

De Stichting Beheer en Toezicht als beheerder van
het Coulancefonds voor schadevergoeding aan
slachtoffers van seksueel misbruik in het
[internaat], voorheen behorende tot de
Nederlandse provincie van de Ordensgemeenschap der Armen Brüder
des heiligen Franziskus, hierna te noemen: Coulancefonds,

en

de Orde Minderbroeders Franciscanen,
gevestigd te [plaats], hierna te noemen: de Orde,

gezamenlijk te noemen: verweerders.

1. Verloop van de procedure

algemeen

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door drie personen verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is door de griffie van de Compensatiecommissie ontvangen op 14 januari 2015, tezamen met twee adviezen van de Klachtencommissie.

a. Het gaat allereerst om het advies d.d. 17 juli 2013 met zaaknummer 2011T347 (1) tegen wijlen [burgerlijke naam] (hierna: pater [naam]), tijdens zijn leven lid van de Orde. In dit advies is het seksueel misbruik gegrond verklaard.

b. Voorts gaat het om het advies d.d. 17 juli 2013 met zaaknummer 2011T347 (3) en (4) tegen wijlen [burgerlijke naam] (hierna: broeder [naam 1]) en tegen wijlen broeder [naam 2], beiden vallend onder de verantwoordelijkheid van de Congregatie Broeders Franciscanen [naam internaat]. In dit advies is het seksueel misbruik gegrond verklaard.

Verloop 2011T347 (3) en (4): [naam internaat]

1.2 Krachtens artikel 2 van de Compensatieregeling is deze regeling van toepassing voor een R.K. instelling in Nederland. Ten aanzien van het seksueel misbruik als vermeld in het advies van de Klachtencommissie zoals vermeld onder 1.b, is de R.K. instelling, waartoe deze daders behoorden, te weten de Congregatie van de Broeders Franciscanen, (de Nederlandse provincie van de Ordensgemeenschap der Armen-Brüder des heiligen Franziskus), niet meer in Nederland actief.

Teneinde ook de slachtoffers van het seksueel misbruik binnen het toenmalige internaat [naam internaat] te [plaats], ressorterend onder de hiervoor genoemde Ordensgemeenschap, voor compensatie in aanmerking te laten komen, is inmiddels een Coulacefonds opgericht, waarvan het beheer berust bij de Stichting Beheer en Toezicht inzake seksueel misbruik in de RKK in Nederland.

Verloop 2011T347 (1): Orde

1.3 Naar aanleiding van het advies van de Klachtencommissie zoals onder 1.a genoemd, is de brief van de Orde van 20 juli 2013 ontvangen, waarin de Orde te kennen geeft de grondverklaring over te nemen. Het door de Orde ingevulde antwoordformulier is eveneens door de griffie ontvangen.

1.4 Bij brief van 7 mei 2015 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker is de schade van verzoeker door mr. Weller schriftelijk onderbouwd bij brief van 18 juni 2015, in aanvulling op zijn eerdere brief van 12 januari 2015. De Orde heeft bij brief van 12 oktober 2015 gereageerd.

1.5 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Het Coulacefonds en het Aartsbisdom hebben zich ook aan de Compensatieregeling onderworpen. Partijen (met uitzondering van het Coulacefonds) hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

2.1 Algemeen

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in de twee adviezen zoals vermeld onder 1 a en b zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in deze twee adviezen, gaat het om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoeker heeft in de periode van [jaartal] tot [jaartal] verbleven op het [naam internaat] in [plaats] ([plaats]). Hij volgde daar in die jaren de vierde tot de met de zesde klas van de lagere school.

2.2 Advies met zaaknummer 2011T347(1): de Orde

a. misbruik door pater [naam]

In de vijfde en zesde klas, toen verzoeker tien en elf jaar oud was, was hij misdienaar. Zodoende kwam hij in contact met pater [naam], die als priester aan het internaat verbonden was. Pater [naam] heeft verzoeker seksueel misbruikt. Het gaat dan enerzijds om misbruik dat op de kamer van pater [naam] plaatsvond. Bij die gelegenheden heeft pater [naam] de balzak en de penis van verzoeker betast en kusjes gegeven op de blote penis van verzoeker. Ook heeft pater [naam] op verzoeker 'gereden', terwijl hij op verzoeker zat. Verzoeker moest dit ook bij pater [naam] doen. In een periode van twee jaar heeft het hiervoor beschreven seksueel misbruik ongeveer veertig keer plaatsgevonden. Anderzijds gaat het ook om seksueel misbruik dat plaats heeft gevonden bij het verkleden voor de mis. Daarbij is verzoeker door pater [naam] omarmd en onder meer aan zijn geslachtsdeel betast. Ook werd hij betast terwijl hij pater [naam] hielp met het aantrekken van de kleding voor de mis. Pater [naam] probeerde de hand van verzoeker dan naar het geslachtsdeel van verzoeker te leiden. Het seksueel misbruik in het kader van het verkleden voor de mis heeft ongeveer twintig keer plaatsgevonden gedurende een periode van twee jaar.

Verzoeker was bij aanvang van dit seksueel misbruik 10 jaar oud.

2.3 Advies met zaaknummer 2011T347 (3) en (4): [naam internaat];

a. misbruik door broeder [naam 1]

Broeder [naam 1] fungeerde op [naam internaat] als ziekenbroeder. Broeder [naam 1] heeft verzoeker diverse malen seksueel misbruikt. Dit gebeurde zowel als verzoeker kortdurend bij broeder [naam 1] langskwam wegens het behandelen van herpes, eczeem of een schaafwond, maar ook als verzoeker op de ziekenzaal werd opgenomen wegens ernstigere klachten zoals hoge koorts. Al met al heeft broeder [naam 1] verzoeker diverse malen aan zijn geslachtsdeel betast, terwijl daartoe geen medische noodzaak bestond. Ook heeft broeder [naam 1] meerdere malen een vinger in de anus van verzoeker gestoken.

Verzoeker was ten tijde van dit seksueel misbruik een lagere school leerling van tussen de 9 en 14 jaar, zo begrijpt de Compensatiecommissie.

b. misbruik door broeder [naam 2]

Broeder [naam 2] was [functie] op [naam internaat] en beheerde de [plaats]. Een keer is broeder [naam 2], toen verzoeker na het sporten als laatste achter beleef na het douchen, naast verzoeker gaan zitten waarbij hij vervolgens de rug en de billen van verzoeker streelde en hij zich moest omdraaien om te laten zien dat hij goed schoon was.

Verzoeker was bij aanvang van dit seksueel misbruik minderjarig.

3. Het bewijs en categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van twee niet meer voor bezwaar vatbaar schriftelijk adviezen van de Klachtencommissie, zoals vermeld onder 1.a en 1.b. Deze twee adviezen zijn gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker tegen drie personen zoals onder 1.1 en onder 2 genoemd. In de hiervoor genoemde adviezen zijn de klachten tegen deze drie personen gegrond verklaard.

Het advies van de Klachtencommissie met zaaknummer 2011T347 (1) is voorzien van de schriftelijke beslissing van de Orde tot overname van het advies. Het advies van de Klachtencommissie met zaaknummer 2011T347 (3) en (4) is - gelet op de omstandigheden als genoemd in overweging 1.2 - niet voorzien van de schriftelijke beslissing tot overname van het advies.

3.2 meerdere daders

In de onderhavige aanvraag is sprake van seksueel misbruik verricht door meerdere, te weten drie daders (hierna te noemen: meerdaderschap).

In zijn algemeenheid merkt de Compensatiecommissie in dat kader op dat ieder slachtoffer, ongeacht of het misbruik door één dader of door meerdere daders is gepleegd, aanspraak heeft op één vergoeding en dat deze vergoeding nooit meer bedraagt dan €100.000,--. Blijkens de toelichting op de Compensatieregeling (paragraaf De categorieën, 4e alinea) geldt alleen de hoogste categorie in het geval dat het seksueel misbruik door meerdere daders binnen verschillende categorieën valt.

De Compensatiecommissie ziet geen grond om een slachtoffer dat door meerdere daders is misbruikt meerdere aanvragen te geven en daarmee het plafond binnen een bepaalde categorie te overstijgen, terwijl voor een slachtoffer dat door één dader meerdere keren is misbruikt wel het plafond zou gelden van de desbetreffende categorie. Het enkele feit dat sprake is van misbruik door meerdere daders, ziet de Compensatiecommissie wel als een verzwarende omstandigheid, die in zijn algemeenheid tot uitdrukking kan komen in de categorie-indeling of in het uit te betalen bedrag.

3.3 meerdere daders en verschillende R.K.-instellingen

Het feit dat sprake is van meerdere daders verbonden aan verschillende R.K.-instellingen, doet aan bovenstaande niet af. Ook in die gevallen is de Compensatiecommissie van oordeel dat de totaal te verkrijgen compensatie niet hoger kan zijn dan het maximale bedrag binnen de -gezien de aard van het misbruik- van toepassing zijnde categorie. Een andere regeling van deze materie zou hebben geleid tot een niet goed uit te leggen ongelijkheid in behandeling van enerzijds een slachtoffer van meer daders verbonden aan dezelfde R.K.- instelling enerzijds en anderzijds een slachtoffer van meer daders verbonden aan verschillende R.K.-instelling anderzijds.

3.4 categorie-indeling n.a.v. het misbruik pater [naam]

Gelet op het door pater [naam] jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2.2.a en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van seksueel misbruik, zoals bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 3 van de Compensatieregeling. Het gaat om betasting van intieme delen gedurende een langere periode.

3.5 categorie-indeling n.a.v. het misbruik broeder [naam 1]

Gelet op het jegens verzoeker door broeder [naam 1] gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2.3.a en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat ook dit seksueel misbruik moet worden ingedeeld als seksueel misbruik, zoals bedoeld in de artikel 5 sub 4 van de Compensatieregeling. Met de vinger binnendringen in de anus wordt door de Compensatiecommissie op één lijn gesteld met het seksueel misbruik zoals genoemd in categorie 4.

3.6 categorie-indeling n.a.v. het misbruik pater [naam 2]

Gelet op het door pater [naam 2] jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2.3.b en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van seksueel misbruik, zoals bedoeld in artikel 5 sub 2 van de Compensatieregeling. Het gaat om een eenmalige betasting van intieme delen.

3.6 conclusie categorie-indeling

Het voorgaande brengt, gelet op overwegingen 3.2 en 3.3 en het gezamenlijke misbruik beoordelende dat door de drie daders is verricht, met zich dat de Compensatiecommissie de onderhavige aanvraag indeelt in categorie 4.

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik.

standpunt verzoeker

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Weller voornoemd bij brief van 18 juni 2015 in aanvulling op zijn eerdere brief van 12 januari 2015 de gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Verzoeker is vanwege het hem aangedane seksueel misbruik psychisch beschadigd geraakt. Hij heeft gedragsproblemen ontwikkeld in die zin dat hij lastig om kan gaan met hiërarchische situaties. Ook ervaart hij moeilijkheden in sociale contacten Voorts slaapt hij slecht, is hij onder behandeling van hulpverleners en gebruikt hij medicatie.

Verzoeker heeft een lager opleidingsniveau kunnen realiseren dan het geval zou zijn geweest indien hij niet seksueel zou zijn misbruikt. In tegenstelling tot de andere kinderen uit het gezin van herkomst, heeft hij geen hbo- of academische opleiding kunnen afronden. In zijn werkzame bestaan heeft verzoeker diverse malen door conflicten en/of rechtszaken zijn werk verloren. Thans is hij, tezamen met zijn vrouw, werkzaam als ondernemer. In de hypothetische situatie zonder seksueel misbruik had hij een hoger inkomen gehad dan thans het geval is. Deze gederfde inkomsten aangevuld met een vergoeding voor immateriële schade overschrijden ruimschoots de maximaal te adviseren compensatie.

Daarnaast is in zijn periode dat hij op [naam internaat] verbleef ook sprake geweest van fysiek geweld.

standpunt van de Orde

4.3 De orde heeft bij mailbericht van 12 oktober 2015 verklaard af te zien van het geven van een inhoudelijk oordeel over de door verzoeker gestelde vermogensschade en het causaal verband met het hem aangedaan seksueel misbruik.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Op basis van de namens verzoeker overgelegde stukken kan de Compensatiecommissie niet, althans niet zonder gerede twijfel, concluderen dat verzoeker substantiële vermogensschade heeft geleden als gevolg van het tegen hem gepleegde seksueel misbruik. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel op basis van de navolgende overwegingen.

Uit de overgelegde onderzoeksrapportage van [GZ-instelling] uit najaar [jaartal] (opgesteld door drs. [naam], GZ-psycholoog BIG, en door drs. [naam], Psycholoog i.o. tot GZ-Psycholoog) blijkt dat bij verzoekers geboorte sprake is geweest van zuurstofkort. Wat de impact daarvan is geweest, kan de Compensatiecommissie op basis van de voorhanden stukken niet beoordelen en moet derhalve in het midden blijven. Uit het onderzoeksrapportage is voorts af te leiden dat verzoekers taalontwikkeling vlot verliep, maar dat hij zowel in de tweede als in de vijfde klas van de lagere school is blijven zitten. Ook staat vermeld dat er reeds toen gedragsproblemen waren. Pas daarna is hij naar het Internaat [naam internaat] gestuurd, waar hij seksueel is misbruikt.

De door de Compensatiecommissie te beantwoorden vraag beperkt zich daartoe of het hier aan de orde zijnde seksueel misbruik zonder gerede twijfel tot (substantiële) vermogensschade heeft geleid. Dit brengt met zich dat de Compensatiecommissie het forse en herhaaldelijk aangedane fysieke en psychische geweld waar verzoeker ook over spreekt, niet in haar afwijzing kan betrekken.

De vraag of het herhaaldelijk vervroegd eindigen van een baan (dan wel na een rechtszaak, dan wel na een conflict) heeft geleid tot vermogensschade en zo ja, of dat zonder gerede twijfel voortkomt uit het onderhavige seksueel misbruik, kan bij gebreke van daartoe strekkende bewijsstukken niet bevestigend worden beantwoord. Dit geldt ook voor de stelling dat hij zonder seksueel misbruik een hoger opleidingsniveau zou hebben gehad. Immers al vóór het seksueel misbruik was sprake van twee keer doubleren, gedragsproblemen en van mishandeling in het gezin van herkomst, terwijl in voornoemde onderzoeksrapportage bovendien aanwijzingen zijn te vinden dat de cognitieve capaciteiten van verzoeker (in ieder geval op een aantal punten) niet lijken overeen te stemmen met een Hbo-niveau.

Op welke wijze de in de onderzoeksrapportage geconstateerde autistische stoornis moet worden geduid (is dit aangeboren of niet, en staat het wel of niet in een causaal verband met het aangedane misbruik) laat de Compensatiecommissie bij gebreke van daartoe strekkende bewijsstukken, in het midden. Onder deze omstandigheden kan de Compensatiecommissie niet komen tot een advisering van substantiële vermogensschade. Dit betekent dat de aanvraag van verzoeker niet in categorie 5 kan worden ingedeeld.

4.5 Uiteraard heeft verzoeker voor het seksueel misbruik dat hem is aangedaan wel recht op een immateriële schadevergoeding van €25.000,- op basis van een indeling in categorie 4 voor het leed waarmee hij in de loop van zijn leven dientengevolge geconfronteerd is geweest. De toekenning van compensatie is niet alleen bedoeld voor een min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

Het is voor de Compensatiecommissie zonder meer duidelijk dat het onderhavige seksueel misbruik een zeer negatieve rol heeft gespeeld in verzoekers leven en dat hij daar tot op heden de gevolgen van ondervindt. Hij heeft geen gemakkelijke jeugd gehad en vele tegenslagen moeten overwinnen. Het is des te meer bewonderenswaardig dat verzoeker zich met doorzettingsvermogen en met steun van zijn echtgenote ondanks deze zeer moeilijke jeugd een plaats in de maatschappij heeft weten te verwerven.

4.6 Gelet op het aandeel in het misbruik van pater [naam] die valt onder de kerkelijke verantwoordelijkheid van de Orde enerzijds en het aandeel van de broeders [naam 1] en [naam 2] die vallen onder de kerkelijke verantwoordelijkheid van [naam internaat] anderzijds, komt het de Compensatiecommissie voor dat een verdeling, waarbij de Orde €10.000,- voor haar rekening neemt en het Coullancefonds ([naam internaat]) €15.000,- betaalt, een passende verdeling zou zijn.

4.7 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €3.174,44 overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat gelet op artikel 22 van de Compensatieregeling ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand een bedrag van maximaal €1.500,- maximaal voor vergoeding in aanmerking kan komen. Nu vermogensschade zowel aan de orde is in de verhouding met de Orde als in de verhouding met [naam internet], is een verdeling waarbij de Orde en het Coulacefonds ieder de helft betalen een passende verdeling.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 4 en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerders en is noch voor verzoeker, noch voor verweerders vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 4 en adviseert:

- de Orde van de Minderbroeders Franciscanen om aan verzoeker een bedrag van €10.000,- te betalen alsmede ter zake van kosten van rechtsbijstand een bedrag van €750,- incl. btw
- het Coulacefonds om aan verzoeker een bedrag van €15.000,- te betalen, alsmede ter zake van kosten van rechtsbijstand een bedrag van €750,-incl. btw.

welke bedragen binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak dienen te zijn voldaan.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S. -van C., griffier, op 04/02/2016 en is ondertekend door de voorzitter.

Voorzitter